

חלוץ פרק שביעי עירובין

עו.

עין משפט גזר מצוה

א א מ"י פ"ג מהל' עירובין הלכה ד טו"ע פ"י ע"ב סעיף ו' ז ב שם ובפר' שמו סעיף א:
 ג א מ"י שם הל' טו טור ש"ע שם ט' ש"ע סעיף ו'
 ד ד מ"י שם טו"ע שם סעיף י'
 ה ה מ"י שם הלכה ט טו"ע שם סעיף ט:
 ו א מ"י שם טו"ע שם סעיף ח:
 ז ב ד מ"י שם הל' יג טו"ע שם סעיף י'
 ח [מ"י פ"ה מהל' שבת הל' טו:]

רבינו חננאל (המשך)
 לזה ששוח לארץ. היה לזה ששוח לארץ תשמישו בנחת, ולזה שצידו גבוה י' תשמישו בקשה, ונתנין אותו לזה שתשמישו בנחת] וכל לזה שתשמישו בנחת ולזה תשמישו בקשה נתנין אותו לזה שתשמישו בנחת. וכן אמר רב חנמן בהריץ שבני שתי הצירות עמוק י' ורחב [ד'], וצידו אחד שוה לארץ נתנין אותו לזה שתשמישו בנחת כו'. וצריכא דאי אשמעינן כותל משום דבגובהה עומדו ומשתמשין, אבל חריץ דלא שחו ומשתמשי אימא לא כו'. בא למעט הכותל שגובהה מ' טפחים. אם יש במיעוטו ד' באורך הכותל ע' על ד' ומה להשתמש בכולו. ואם לאו אינו משתמש אלא כנגד מיעוטו. פי' כנגד אותו המקום שמיטו בלבד. ואמר רבינא כגון שערך חוליא מראשו של כותל כגון זה אינו משתמש אלא במקום מיעוטו בלבד. אי"ד ויחילא כפה ספל בקרקעית הכותל וחבריה בארעא הוי מיעוט ואם [היינו] [ג'רן] מערבין אחר. ואקשינן עליה וכו'. חביריה מאי הוי, והנתיב פנה טמונה בתבן וחריה טמונה בגחלים ואם מקצה מגולה ניטלת בשבת. ופירק כגון דאית ליה להאי ספל אונגים. והן שפתים נמשכות לאחוריה הספל ומשתקעין בצפר, ואין מגולין שאינו יכול ליטלו בשבת שהרי אונגים מוקיעין. ואקשינן עליה ואפי' הכי כיון ששוליה הספל מגולין הוי ליה כלי שהוא ניטל בשבת, וכל דבר שניטל בשבת אינו ממש, כדנתן הטומא לפת וצנן כדתא [ג'רן] ונתנין אותו

ורבי יוחנן אמר אלו מעלין בו'. פירוש מן הצד דמן החצר אפילו צרכו ד' שרי דכר"ש מוקי לה רבי יוחנן לקמן ברש"י כל גגות (דף ק"ג): **עוררין אין מעלין** א"א. תימה דמאי קס"ד וכי לא ידע דרבי יוחנן איירי בצאן לו ארבעה וי"ל דס"ד דטעמא דרבי יוחנן (ה) משום דאין רגילות להשתמש שם ולא אסרי אהדידי והוא הדין צרכו ד' כיון שהוא גבוה י' ואין נח להשתמש שם ולהכי לא פריך אלף לר' יוחנן אצל לרז דטעמא דמשום דבטל הוא לא שייך אלף בצאן צו ד' על ד': **הבא במאי עסקינן** ברשויות דרבנן. נראה דוקא כי האלף שהכל רה"י אלף שלא עירבו אצל מקום שאין צו ד' על ד' שבין רה"י לרמליית אין נראה שיחלוק רב אלא מותר לצני רה"י ולצני כרמליית לכתף עליו וקני מוכח כן צ"ק (דף טו). דמוקי רבא הא דלמנ רב תוך הפתח א"ע"פ שאין צו ד' על ד' צריך למי אחר להמירו הפתוח לרמליית משום דמנא מין את מינו ולרה"י שרי ולא קאמר משום דעשו חיזוק אלף ודאי חף לרז צין כרמליית לרה"י לא עשו חיזוק ומיחו מלניו לעיני דהתם לא נזקק טעמא דחיזוק משום דאית ליה טעמא אחרינא:

ברשויות דרבנן. צפרק כיצד (ט) משתמפין מיקל רב דימי טפי משמיה דרבי יוחנן ברשויות דרבנן ושרי אפילו להחליף כשיש צין רשות היחיד לרמליית מקום שאין צו ד' על ד' והא דלמנ ר' יוחנן הכא אלו מעלין מכאן ואוכלין מסיק דועירי אמרה:

בותל שבין ב' הצירות גבוה עשרה וצדו אחד שוה ארץ. לאו שיה ממש קאמר דאם כן לאו היינו כותל אלף הכל היא קרקעית חצר אלף כל שאין גבוה י' שיה לארץ קרי ליה כן פי' דיקונוס ור"מ לרז חסדא דלמנ צפרק כל גגות (לקמן דף ק"ג): גידוד ה' ומחילה ה' אין מלמדין מאי קאמר ונתנין אותו לזה ששוח לארץ הא אין מוטללין צעלינה אלף צד' וי"ל דמכל מקום נפקא מינה דמך ד' (א) מיהא שרי לטלטל מן הכותל לעלינה:

הפוזמן לפת וצנן בו'. צנלא השישו איירי דכשהשישו לא היו ניטלין בשבת ור"מ צנלא גזי כלאים ושבציעית אטריץ לאשמועי' דלא גרינן כשמתכוון להטמין אטו דילמא אחי ליטע אלף מעשר מה שייך כלא אפי' השריש כיון דליכא תוספת ואי (י) נקטינן לענין דשרי לעשר עליו מן התלוש או ממנו על התלוש ולא חיישינן דילמא אחי לפרושי מן התלוש על המחזור ומן המחזור על התלוש א"כ הוה ליה למנקט תמונה דגזי מחזור ותלוש רגיל להזכיר תמונה בכל מקום אין תומינן מן התלוש על המחזור פירות ערוגה זו תלושין יהיו תרומה על פירות מחזורין ואור"י דרגילות הוא שמתוספין מחמת ליחלומיה בקרקע כעין שאנו רואין שומין וצבליים שמתוספין אפילו כשמתמיס בחלון ועל אותו חסות קאמר דאין צריך לעשר הואיל והיו מתקנים מקודם לכן ודוקא נקט הטומא אצל חס שמקצת

מעלין. מחלצין לראשו והוא הדין דמוקיעין דמקום פטור הוא וצטיל לכאן ולכאן להקל: **מקום שאין צו ד'**. רוחב ועומד צין רה"י לרה"י ויש לנו היכר כגון גבוה מן הארץ ג' ואילו היה רוחב ד' היה נקרא רשות לעממו והוא כרמליית ואסור לכאן ולכאן אצל

עכשו נקרא מקום פטור ומותר לכאן ולכאן לכתף עליו משאוי שלהן: **וצננא שלא יחליפו**. דרצנן היא דלילו חיובא ליה דצנעין עקירה מרשות זו והנחה לרשות זו והכא עקירה מרה"י גמורה והנחה למקום פטור ועקירה ממקום פטור והנחה לרה"י גמורה: **וכי ליש ליה דרז דימי**. צתמיה. והא מתניתא היא צמסכת שבת צפ"ק (דף ק"ג): **עומד אדם על האסקופה נוטל מעני ונתן לו מבטל הצית ונתן לו וצננא שלא יטול מזה ויתן לו זה: רשויות דאורייתא**. כגון רשות רבים ויחיד: **דרבנן**. חלירות דרשות יחיד ויחיד הוא ומדרבנן הוא דאסור: **ולידו אחד שוה לארץ**. כלומר גבוה הוא מן האחת ונמנך הוא לחברתה כגון שקרקעיתה של זו גבוה. כל כמה ללא גבוה י' קרי ליה שוה לארץ: **נוטלין אטו**. והעלות וההוריד מעליו וחצירו אסור: **חריץ**. על פני אורך החצירות מצדלי צין זו לזו הוי מחילה והיינו מקום דאסור פטור (ע"ד ע"ד) **ובלבד שלא יחליפו**. דלא לימרו דקא מעיל מרשות הרשות היחיד ואתי למשיך לרשות היחיד ואתי למשיך הולא בשבת (ס"ח). ויהי משל תורה. יותר ממה ששפחה מורה לרמליית (ובחיים א"ק). פנה. אהיה אלף בשלה כל צרכה וטומינן בתבן להטמיל ותבן מוקיעה הוי לטעם שאין טלטלין מן הגז ליה. אם מגולה מקצהה. שיכל לאחורה מן מקום המגולה, אפילו עמין מוקיעה הוי לטעם שאין טלטלין להגביה התבן אלף מנביה מקום הוטל (ס"ח). והתבן משטן וטל (ס"ח). הטומא לפת. להטמיל בקרקע שכן דלכו (שבח)

מקום שאין בו ארבעה על ארבעה. עומד צין רשות היחיד לרשות היחיד לאו רשות חלפה מקום ששוח הוא וצטיל להכא ולהכא, והיינו מקום דאסור פטור (ע"ד ע"ד) **ובלבד שלא יחליפו**. דלא לימרו דקא מעיל מרשות הרשות היחיד ואתי למשיך לרשות היחיד ואתי למשיך הולא בשבת (ס"ח). ויהי משל תורה. יותר ממה ששפחה מורה לרמליית (ובחיים א"ק). פנה. אהיה אלף בשלה כל צרכה וטומינן בתבן להטמיל ותבן מוקיעה הוי לטעם שאין טלטלין מן הגז ליה. אם מגולה מקצהה. שיכל לאחורה מן מקום המגולה, אפילו עמין מוקיעה הוי לטעם שאין טלטלין להגביה התבן אלף מנביה מקום הוטל (ס"ח). והתבן משטן וטל (ס"ח). הטומא לפת. להטמיל בקרקע שכן דלכו (שבח)

רבינו חננאל
 ר' יוחנן אמר אם יש כמות ד' ויש עליו פירות, עולין בני ארץ מחזרו זו לחצרו זו ואוכלין שם. ואם אין בו ד' אפי' אם אינו להעלות בו מעלין. ר' יוחנן לטעמיה, דאמר מקום שאין בו ד' על ד' מותר לבני רשות הרבים ולבני רשות היחיד לכתף עליו, ולבלבד שלא יחליפו זה מזה. ואמרינן וכי רב לית ליה את דר' יוחנן. אבל שפחה מורה וכו' אית ליה לרב האי סברא ברשויות דאורייתא כגון רשות היחיד ורשות הרבים, אבל ברשויות דרבנן כגון זה הכותל לית ליה, וסברין חכמים עשו חיזוק לדבריהם יתר משל תורה, לפיכך אמר אסור להזיז בו אפי' כמלא נימא. אמר רב נחמן כותל שבין שתי חצירות גבוה [י'] ורחב ד', וצידו אחד שוה לארץ [נתנין אותו

אחמול בגחלים ועכשו כבו ומ"מ מוקלין הן. אצל לא כבו לא דמתוך שנהפכים מכבה את (ט) התחטות ומצנעיר את העליונות כדאמרין בצרכיות (דף ק"ג): **דאית ליה אונגים**. כעין ספלים שלנו דעכשו עפר מונח עליהן והיו מוזח עפר ממקומו ודומה לתופר: **הטומא**. מקצת

תוספת קאמר דאין צריך לעשר הואיל והיו מתקנים מקודם לכן ודוקא נקט הטומא אצל חס שמקצת

מקצת